

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาระบบการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชี
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้เขียน

ชุตีกาญจน์ ไชยเมืองดี

ปริญญา

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ชูศรี เที้ยศิริเพชร ประธานกรรมการ
อาจารย์ภูริทัต อินยา กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การศึกษาระบบการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายใน ด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในการประเมินแนวปฏิบัติตามระบบ โดยการเปรียบเทียบกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 หรือตามแนว COSO วิธีการศึกษาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยและ ระดับคณะ คณะกรรมการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และได้ศึกษาหลักการ แนวปฏิบัติ ขั้นตอน และแบบฟอร์มการดำเนินงานของระบบการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีเพื่อทราบระบบการควบคุมภายในในด้านการเงินและบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยอาศัยข้อปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติของส่วนราชการ กำกับอยู่ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ซึ่งระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO 5 องค์ประกอบคือ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล จากการประเมินเปรียบเทียบกับทั้ง 5 องค์ประกอบพบว่า

ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม มหาวิทยาลัยมีนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการจ้องค์กร การมอบอำนาจ การแบ่งแยกหน้าที่ และวิธีปฏิบัติงานที่สนับสนุนการดำเนินงานการควบคุมภายใน แต่อย่างไรก็ตามบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานยังไม่เข้าใจและตระหนักถึง จริยธรรมจรรยาในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง รวมทั้งการปฏิบัติงานตามมาตรฐานและมีการ ประเมินตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการ

ด้านการประเมินความเสี่ยง มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยง ระบุปัจจัยเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระดับ องค์กร และระดับกิจกรรม ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยเสี่ยงของบุคลากรทั้งที่อาจเกิดขึ้น จากปัจจัยภายในและภายนอก

ด้านกิจกรรมการควบคุม ในด้านการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยได้แบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ การรับเงิน การจ่ายเงิน เงินสดในมือ เงินทดรอง การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน มีการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติงาน โดยจัดทำเป็นคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และมีการ สอบทานเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารทั้งระดับคณะและมหาวิทยาลัย มีการใช้งบประมาณเป็น เครื่องมือในการวัดผล แต่ยังไม่มีการนำผลการปฏิบัติงานจริง ไปเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกันเท่านั้น

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการมีระบบสารสนเทศและ การสื่อสารที่ดี มีการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ พัฒนาระบบงาน เช่น ระบบเอกสารการเงิน ระบบการบันทึกบัญชี ระบบการประมวลผลข้อมูลการเงิน และบัญชี แต่การประมวลผลข้อมูลและให้สารสนเทศในบางเรื่องยังไม่ทันกาล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของผู้บริหาร

ด้านการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ได้ ติดตามและตรวจสอบงบประมาณตามแผนงานที่ได้รับการอนุมัติกับค่าใช้จ่ายและเอกสารทางการเงิน จัดทำรายงานการตรวจสอบเสนอแก่อธิการบดีทุกปี ยกเว้นในปีงบประมาณ 2547 ซึ่ง คณะกรรมการตรวจสอบภายในยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารและสถานภาพของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาดังกล่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ควรมี การพัฒนาคู่มือ แนวทางการดำเนินงานควบคุมภายใน และการให้ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการดูงาน ในด้านการควบคุมภายในแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพัฒนาและเสริมแรงให้ระบบ ควบคุมภายในมีคุณภาพและประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

categories as followings, control environment, risk assessment, control activity, information communication, and monitoring. The analyzed study found as followings.

On control environment factor, Chiang Mai Rajabhat University has policy, goal, objectives and organizational structure, level of decision making, division of duties and codes of conducts which support its internal audit practices, nevertheless the University need to reinforce responsible personnel and relevant staff to practice with higher standard by conducting an internal audit system evaluation systematically.

On the risk assessment factor, the University has been conducted risk assessment at activity level. Though need to conduct the whole internal audit system risk assessment at organization level to identify risk factors and determine prevention measurement.

Regarding to the control activity, the University oversees 5 categories of accounting and financial under its internal audit system named collection, disbursement, cash on hand, advance, and financial report by identified its policy and codes of conducts compiling in policy manual and verified all relevant documents by supervisors at faculties and University levels using its budgeting as a tool for effectiveness measurement. This is suggested by COSO to compare effectiveness measurement results with similar institutions.

On the information and communication, the University emphasized the important of communication and information on finance and accounting under its internal audit system by assigned knowledge and skillful personnel with up to date software and sophisticated equipments for its system. Since it was newly introduced software and equipments, some information and communication tasks were not completed on demand schedule.

Regarding to the monitoring and evaluating factor, the University internal audit committee is responsible to follow up and audit the approved plan's budget with existing expenditure including financial documents, then provide internal auditing report to the University's president annually. Unfortunately the University internal audit committee was not audit due to transformation of its executives and University's status.

The study recommended that Chiang Mai Rajabhat University's internal control system and performances should be compiled and incorporate in the existing guideline of practice for further development and reinforcement to the better quality and efficiency in its internal control system.